

EXPONENT EMBLEMATIC AL ȘTIINȚEI ȘI PRACTICII MEDICALE ACADEMICIANUL EVA GUDUMAC LA 80 DE ANI



Născută la 6 mai 1941 în comuna Tătărăuca, județul Soroca. Medic, domeniul de cercetare: chirurgie pediatrică. Doctor habilitat în medicină (1986), profesor universitar (1987). Membru corespondent (2000) și membru titular (2007) al Academiei de Științe a Moldovei.

Promotor temerar al progresului în medicină și în special în chirurgia pediatrică, suflet ales, îmbrățișând o dragoste nemărginită pentru copii și o compasiune enormă pentru durerea lor, chip rafinat, ținută elegantă, Eva Gudumac este percepută de-a lungul deceniilor drept un exponent emblematic al științei și practicii medicale moldovenești.

S-a născut la 6 mai 1941 în comuna Tătărăuca Veche, județul Soroca, într-o familie de agricultori. După absolvirea școlii din comuna Visoca a hotărât să îmbrățișeze nobila profesie de medic. În anul 1960 absolvă cu mențiune Școala de Medicină din Soroca, iar în 1966 – Facultatea de Pediatrie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

Remarcându-i atitudinea serioasă și generozitatea față de bolnavi, savantul și chirurgul de talie mondială în domeniul chirurgiei pediatrice Natalia Gheorghiu, membru corespondent al Academiei de Științe Medicale din ex-URSS, i-a propus să-și continue studiile la Catedra de chirurgie pediatrică. În paralel cu activitatea de chirurg-pediatru la Clinica de chirurgie pediatrică a Spitalului Republican pentru Copii, Eva Gudumac își perfecționează abilitățile profesionale în cadrul stagiilor la renumitele clinici chirurgicale pediatrice din orașele Moscova și Sankt Petersburg. Peste un an după absolvirea doctoranturii, în 1973, susține teza de doctor în medicină pe tema „Semnificația clinică a determinării activității unor fermenți la copii cu combustii”. În anul 1986 susține teza de doctor habilitat în medicină intitulată „Argumentarea patogenetică a tacticii tratamentului chirurgical diferențiat

al pneumoniei destructive acute la copii”. Amploarea și actualitatea problemelor pe care le abordează a fost confirmată de oponenții oficiali ai tezelor sale de doctorat pe care le susține cu brio.

În această ordine de idei, vom menționa unele dintre domeniile principale din pediatrie, la care a adus o contribuție importantă academicianul Eva Gudumac de-a lungul anilor: chirurgia reconstructivă în malformațiile congenitale și dobândite ale esofagului, mediastinului, duodenului, intestinului subțire; chirurgia colorectală; chirurgia toracică; chirurgia fistulelor spontane și postoperatorii; chirurgia ficatului, căilor biliare, pancreasului, glandelor suprarenale; chirurgia vasculară; infecțiile chirurgicale; sepsisul, tumorile; neurochirurgia, combustiile.

Complexitatea domeniilor de activitate și numărul imens de intervenții chirurgicale certifică talentul și profesionismul academicianului Eva Gudumac. Chiar și în momente de dificultate, când după o intervenție chirurgicală ea însăși avea nevoie de îngrijiri medicale, a rămas devotată pacienților săi, continuând să se afle la datorie în sala de operații.

În activitatea științifică a acordat o atenție deosebită elaborării și implementării algoritmilor de tratament cu antibiotice în afecțiunile chirurgicale septico-purulente la copii și prevenirii superinfecției nosocomiale. Pentru determinarea etiopatogeniei, concretizarea diagnosticului și tratamentului infecțiilor chirurgicale a implementat pe larg un șir de markeri biochimici. Elaborarea și implementarea acestor markeri biochimici în diferite patologii chirurgicale au deschis noi

oportunități în diagnosticul și terapia sepsisului chirurgical, a sindromului de disfuncție multiorganică etc. Un rezultat notoriu al elaborărilor sale științifice îl constituie studiile dedicate diagnosticului, profilaxiei și tratamentului bolii aderențiale la copil.

Este recunoscut aportul său științific și practic la elaborarea noilor programe și algoritme de diagnostic, tratament, profilaxie în funcție de malformația congenitală, caracterul afecțiunii chirurgicale și complicațiile asociate la nou-născut, sugar, copil și adolescent.

Investigațiile efectuate pe un eșantion de 26 000 de pacienți cu infecții chirurgicale și cronice, locale și sistemice în vârstă de la 7 zile până la 18 ani au permis de a argumenta patogenetic metode diferențiate de diagnostic, tratament și profilaxie ale acestor infecții, implementarea cărora demonstrează avantajele lor comparativ cu cele tradiționale. Date de o valoare practică importantă privind rolul curativ înalt al plasmaferezei (1-7 operații de plasmafereză) în complex cu tratamentul chirurgical au fost obținute pe un lot de 220 de pacienți cu afecțiuni septico-purulente acute și cronice (bronhopneumonii distructive acute, peritonite acute purulente, osteomielite hematogene acute, sepsis sever, șoc septic etc.).

Cercetările complexe consacrate estimării particularităților etiologice, fiziopatologice și clinice ale coagulării intravasculare diseminate s-au soldat cu elaborarea unui algoritm de tratament complex, patogenetic bine argumentat, ce asigură un grad înalt de vindecări (97 % dintre cazuri).

Merită prețuire strategiile terapeutice medicale (decontaminarea selectivă, nutriția bolnavilor chirurgicali infectați, antibioticoterapia, terapia anti-endotoxinică, anticitochine, contra altor mediatorii ai inflamației, tratamentul coagulării intravasculare diseminate, procedee de epurare extrarenală – plasmafereza) și chirurgicale conform patologiei de bază (osteomielite hematogene acute, sepsis – forme generalizate, mediastinite, pericardite, peritonite, pneumonii distructive etc.).

Eforturile științifice și practice ale academicianului Eva Gudumac s-au încununat cu succes: a crescut suficient rata de supraviețuire la nou-născuți, sugari, copii și adolescenți cu anomalii congenitale, afecțiuni chirurgicale, malformații asociate, sindrom septic, disfuncții respiratorii, hepatice, neurologice, cardiocirculatorii etc.

Indiscutabil este și contribuția sa la pregătirea specialiștilor în materie de medicină. În calitate de șefă de catedră la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, ține cursuri atât pentru studenți, cât și pentru medicii de familie și medicii chirurghi.

În semn de omagiu și pentru cinstirea memoriei renumitului chirurg-pediatru Natalia Gheorghiu, academicianul Eva Gudumac a creat Centrul Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică „Natalia Gheorghiu”, în fruntea căruia se află până în prezent. A fondat o școală științifică constituită din 37 de doctori în științe și 10 doctori habilitați în științe medicale, care este recunoscută în țară și peste hotare.

Realizările științifice și-au găsit oglindire în peste 400 de lucrări, inclusiv 7 monografii. Studiile consacrate malformațiilor congenitale, infecțiilor chirurgicale, metodelor de detoxifiere extracorporeală, complicațiilor intra- și postoperatorii, chirurgiei toracice la copii se utilizează pe larg de către medicii pediatri, precum și lucrările sale științifice de ultimă oră, conferințele, seminarele de instruire desfășurate în contextul pandemiei de COVID-19.

Grație calităților de bun organizator al activității de cercetare cu aplicarea abordărilor noi în știință și formarea tinerilor cercetători și inventatori, din 1 octombrie 2020 academicianul Eva Gudumac deține funcția de adjunct al conducătorului Secției Științe ale Vieții a AȘM, pledând pentru o colaborare multilaterală și eficientă cu organizațiile de profil din sfera cercetării-inovării și cu Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale pe domeniul respectiv.

Datorită succeselor obținute pe plan științific și profesional, în semn de recunoaștere a meritelor sale, academicianul Eva Gudumac a fost desemnată și a activat mulți ani în calitate de chirurg-pediatru principal, actualmente de onoare, al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din Republica Moldova. A fost aleasă președinte al Asociației Chirurgilor Pediatri „Natalia Gheorghiu” din Republica Moldova, membru al Asociației Chirurgilor și Chirurgilor Pediatri din România, membru al Uniunii Europene a Asociațiilor Chirurgilor Pediatri, membru al Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova, Doctor Honoris Causa al Universității „Ovidius”, Constanța, România; redactor-șef al revistei „Anale Științifice ale Asociației Chirurgilor Pediatri Universitari”, membru al Consiliului Științific Specializat „Chirurgie” pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale, membru al Consiliului Suprem de Cercetare și Inovare al AȘM, membru al Consiliului de redacție al revistei „Curierul medical”, Buletinul ASM, Buletinul de Perinatologie.

A fost decorată cu „Ordinul Republicii”, s-a învrednicit de titlul onorific „Om Emerit” și de alte înalte distincții guvernamentale. A fost deputat în Parlamentul Republicii Moldova în Legislaturile 2001–2005 și 2005–2009.

Succesele obținute în activitatea științifică și practică, precum și recunoașterea de care se bucură din partea comunității științifice academicianul Eva Gudumac se datorează, în mare parte, soțului ei – distinsul savant biochimist, profesor universitar Valentin Gudumac, care de-a lungul anilor a susținut-o și a încurajat-o, fiindu-i întotdeauna alături.

Soții Gudumac – academicianul Eva Gudumac și profesorul universitar Valentin Gudumac – constituie un cuplu excepțional de medici celebri, de un profesionalism și o cumsecădenie aparte, care și-au consacrat întreaga activitate științei medicale. Respectul comunității științifice și a tuturor celor care au onoarea să-i cunoască izvorăște din munca lor fără preget, din sacrificiul și compasiunea imensă față de suferințele bolnavilor. Aceste calități le-au transmis și fiicei Jana Bernic, urolog-pediatru, doctor habilitat în științe

medicale, profesor universitar, actualmente șef al Catedrei de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu”.

În numele comunității științifice din țară, exprimăm sentimentele noastre de admirație pentru abnegația și prestața de care dați dovadă. stimată dna Academician. Vă urăm la mulți ani, multe primăveri să tot vină în viața dumneavoastră cu sănătate și bucurii, succese remarcabile și realizări notabile în activitatea nobile de chirurg, de pediatru și de profesor, cu recunoștință și dragoste binemeritată din partea pacienților și noi realizări întru dezvoltarea științei medicale!

Acad. Ion TIGHINEANU

Acad. Boris GAINA

Dr. hab., conf. univ. Ina PALII

Dr., conf. cerc. Leonid CHIȘLARU